

නොවැම්බර් 2022

**ශ්‍රී ලංකා නූතන හා සමකාලීන කලා කෞතුකාගාරයේ 'මුණාගැසීම්' තුළ
ශ්‍රී ලංකාවේ ගෝලීය සබඳතා ඉස්මතුකෙරෙයි.**

ශ්‍රී ලංකා නූතන හා සමකාලීන කලා කෞතුකාගාරයේ (MMCA ශ්‍රී ලංකා) 'මුණාගැසීම්' නරඹන්නන් බොහෝ මුණාගැසීම් රාශියකින් යුක්තවූ සංචාරයක රැගෙන යයි. මෙම ප්‍රදර්ශනයේ පළමු සංදර්ශකය රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික හා භූ දේශපාලනික සබඳතා හරහා ජාත්‍යන්තර තලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ නැගීසිටීමෙහි ඓතිහාසික පියසටහන් හඹායයි. සංදර්ශකයෙහි තබා ඇති 1960 දශකය තරම් පැරණි කලාකෘති හා කෞතුකවස්තු, සන්ධිස්ථාන කිහිපයක් ඔස්සේ රටේ මෙම සංවර්ධනය ප්‍රලේඛනය කරයි.

බැන්ඩුන්ගේ සමුළුව ලෙසින් නම් කෙරුණු පළමු ආසියානු-අප්‍රිකානු සමුළුව 1955 දී ලෝක ජනගහනයෙන් 54% නියෝජනයකරන ආසියානු-අප්‍රිකානු ජාතීන් සමූහයක් එකට මුණාගැසීම් සඳහා පැවැත්විණි. 1961 දී සෝවියට්ලෝලී රටවල් සහ අමෙරිකානුලෝලී රටවල් අතර ඇතිවෙමින් පැවතුණු සීතල යුද්ධය මධ්‍යයයේ නොබැඳි ජාතීන්ගේ සංවිධානය (NAM) නිර්මාණයෙහිලා සමුළුව පුරෝගාමී විය. තමන්ට පොදු වූ පශ්චාත් නිදහස් ආර්ථික හා දේශපාලනික අරගල හඳුනාගැනීම සඳහා NAM පිහිටුවීමට ඒකාබද්ධවූ ජාතීන් අතර ශ්‍රී ලංකාව ද කොටස්කරුවෙකු විය.

මිබ්‍රි කොලෙට්ගේ (1920-1992) 'බැන්ඩුන්ගේ සමුළුව' (1955) නමැති සිතුවම බැන්ඩුන්ගේ සමුළුව සඳහා පැමිණි අයවළුන් විප්‍රරූපණය කරයි. ඊජිප්තු ජනාධිපති ගමාල් අබ්දෙල් නසාර් (1918-1970) සහ ඉන්දීය අගමැති ජවහර්ලාල් නේරු (1889-1964) ඇතුළු NAMහි ප්‍රමුඛත්වය ගත් පුද්ගලයන්ගේ පසෙකින් ශ්‍රී ලංකා අග්‍රාමාත්‍ය ජෙනරාල් ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල (1897-1980) පෙරබිමෙහි දක්වා ඇත. රාජ්‍ය නියෝජිතයින් 29 දෙනා අතරින්, කොලෙට් වීන අග්‍රාමාත්‍ය සහ විදේශ අමාත්‍ය ශෝ එන්ලායි (1898-1976) ද පෙරබිමෙහි දක්වා ඇත. වීන අග්‍රාමාත්‍යවරයා කලාකෘතියෙහි කෙළවර ඇතුළත්කිරීම තුළින්, යටත්විජිතභරණය, ස්වයං පාලනය, සහ අවිහිංසාවාදය අඩංගු විශාල න්‍යාය පත්‍රයේ කොටසක් වූ ආර්ථික සංවර්ධනය හා සබැඳි කතිකාවත් කෙරෙහි වීනයේ නැගීළන බලපෑම පිළිබිඹු කරයි.

Groundfloor, Crescat Boulevard
89 Galle Road
Colombo 03

Registered Address:
117 Sir Chittampalam A. Gardiner Mawatha
Colombo 02
Sri Lanka

info@mmca-srilanka.org
www.mmca-srilanka.org

රටවල් 86 සහභාගීත්වයෙන්, 1976 අගෝස්තු 16-19 දක්වා කොළඹ දී පැවැත්වූ 5වැනි නොබැඳි ජාතීන්ගේ සමුළුවෙහි සත්කාරකත්වය දරණු ලැබුවේ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක(1916-2000) අග්‍රාමාත්‍යවරයාගේ නායකත්වය යටතේ ශ්‍රී ලංකාව විසිනි. බණ්ඩාරනායක අලෙවිකරණ මූලපිරිමිහි නිපුණතා අතර, NAMහි ජීවය හා බැඳී කලාකෘති, සමරු කෞතුකවස්තු, සහ සාහිත්‍ය ප්‍රකාශන වැනි විවිධවූ මාධ්‍යයන් ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාව විදහා දැක්වීම දක්ෂ කලාකරුවන්ට පැවරුවා ය.

සේනක සේනානායකගේ සිතුවමක් මෙම සමුළුව සඳහා නිර්මාණය කිරීමට පැවරුණු කේන්ද්‍රීය කලාකෘතියකි. මෙම විශාල පරිමාණයේ කලාකෘතිය ලංකා ඔබරෝයි (සිනමන් ග්‍රෑන්ඩ්) හෝටල් ලොබියෙහි, ආරාධිතප්‍රභූන්ට පෙනෙන මානයේ ප්‍රදර්ශනයකරන ලදී. මෙම සිතුවමේ ප්‍රභාවත් කොළ සහ දුඹුරු වර්ණාවලියක් ඔස්සේ සාගර නිල්, අළු, සහ අවසුදු වර්ණ සමගින් විනුණායකර ඇති අරුම පුදුම භූදර්ශනයක සිව්පාවුන් නිදහසේ සැරිසරන අයුරු දිස්වේ. සැලකිය යුතු අයුරින් සතුන්ගේ මුහුණු කිසිදු ලක්ෂණයකින් තොරව දක්වා ඇත්තේ, සත්ත්ව විශේෂ අතර එක්තරා ආකාරයක ඒකරූපතාවක් ගොඩනගමිනි. එලෙසම, ඔවුන්ගේ සිරුරු පැතලි වර්ණ ගැන්වූ විවිච්චත් තැටි ලෙසට ඌනනයවී ඇත්තේ ඔවුන්ගේ වෙනස වෙනුවට පොදු දෑ සලකුණු කරමිනි. එවන් විස්තර නොබැඳි ජාතීන්ගේ සමුළුව සම්බන්ධයෙන් විශ්වාසකෙරුණු පරමාදර්ශී බව සහ සර්වභූතවාදී බව අවධාරණයකරන අතරේ ස්වභාව ධර්මයේ ශක්තීන් හා සමතුලිතව පැවති ජාතියක රූපයක් ඉදිරිපත්කරයි.

තව ද, බණ්ඩාරනායක ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් රුපියල් 5 සහ රුපියල් 2 සමරු කාසි නිකුත්කෙරෙව්වා ය. එම කාසිවල දැක්වෙන්නේ දිවංගත අග්‍රාමාත්‍ය එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක (1899-1959) සිහිවීම පිණිස පිහිටුවන ලද බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවයි (BMICH). 1970 සහ 1973 කාලය අතර ඉදිකෙරුණු BMICH ගොඩනැගිල්ල වීන ජනරජය ශ්‍රී ලංකාවට තෑගිකළේ ය. ඒ 1968දී 5වැනි නොබැඳි ජාතීන්ගේ සමුළුවට සත්කාරකත්වය දීමට සුදානම් වීමේදී අංගසම්පූර්ණ සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවක් ලබාදෙන ලෙසට අගමැතිණී බණ්ඩාරනායක විසින් කරන ලද ඉල්ලීමකට ප්‍රතිචාරයක් වශයෙනි. මේ කාසි සමුළුව පමණක් නොව වීනය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර ඇතිවෙමින් තිබූ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සබඳතා ද සමරයි.

1972 මැයි මස ශ්‍රී ලංකාව ජනරජයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කිරීමෙන් පසු 'ජාතික ලාංඡන හා ධජ නිර්මාණ කමිටුව' රාජ්‍ය ලාංඡනයක් නිර්මාණයකළේ ය. බෞද්ධ සංස්කෘතියෙහි එන පාරිශුද්ධ බව සහ විරාගය සංකේතවත්කරන නිල් මානෙල් මලෙහි පෙති මේ ලාංඡනයේ ඇතුළත් විය.

නෙළුම් රූපකය 'මුණගැසීමිහි' පළමු සංදර්ශකයේ නැරඹීමට ඇති එම කාලවකවානුවට අයිති ප්‍රකාශන දෙකක දිස්වෙයි. 1968 දී අප්‍රිකානු-ආසියානු ලේඛකයන්ගේ කාර්යංශය 'ද කෝල්' යනුවෙන් හැඳින්වූ බුලට්නයක් සහ 'ඇග්‍රො-ඒශියන් රයිටින්ග්ස්' නම් ත්‍රෛමාසික හා ත්‍රෛභාෂික සඟරාවක් ප්‍රකාශයට පත්කළේ ය.

අපරේක්ෂිත සඟරාව 1970 දී 'ලෝටස්: ඇග්‍රො-ඒශියන් රයිටින්ග්ස්' ලෙසට නැවත නමිකෙරුණු අතර එය සීතල යුධ සමයේ යටත් විජිත විරෝධී 'තුන්වන ලෝක' සාහිත්‍යය සඳහා කෙරුණු වැදගත්ම සහ ඵලදායී ම දායකත්ව අතුරින් එකක් ලෙසට හැඳින්වේ.

මෙම 'මුණගැසීම්' සියල්ල ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාව අපැහැදිලි දියෙන් මිදී නැගී සිටි ලොව පුරා ශක්තිමත් රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සබඳතා පිහිටුවාගෙන ඇති බව පෙනෙයි. 'මුණගැසීම්' 60 සහ 70 දශක අතර ශ්‍රී ලංකාව ගමන්ගත් දිශානතිය පිළිබඳ අපව හොඳින් දැනුවත්කරයි. එය 50 වසරක මුණගැසීම්වලට සහ නායකත්වයට ප්‍රත්‍යක්ෂකළ හැකි සහ නිර්මාණයකළ හැකි දේ සඳහා නිදසුනක් වේ.

ශ්‍රී ලංකා නූතන හා සමකාලීන කලා කෞතුකාගාරය පිළිබඳ වැඩි විස්තර සඳහා, www.mmca-srilanka.org වෙත පිවිසෙන්න නැතිනම් www.facebook.com/mmcasrilanka පිටුව හෝ ඉන්ස්ටාග්‍රෑමයට <https://www.instagram.com/mmcasrilanka/> පිවිසෙන්න.